

sluttes med domsafsigelse. Hvis der indgås retsforlig, skal det udtrykkeligt fremgå af dette, at sagsomkostningsspørgsmålet kan ankes, før dette er muligt).

Hidtil har retten altså haft et fuldstændigt frit skøn over, hvor stor en del af advokatsalæret der blev dækket ind ved sagsomkostningsafgørelsen. I praksis har dette udviklet sig til, at retten i dag som udgangspunkt træffer bestemmelse om sagsomkostningsrefusion efter, hvor stor sagsgenstanden i den enkelte retssag har været, og præsidenterne for Vestre og Østre Landsret har udgivet nogle vejledende takster for tilkendelse af sagsomkostninger i inkasso- og proceduresager.

Det fremgår heraf, at sagsgenstanden skal op på over 200.000 kr., før der indrømmes bare 10.000 kr. i sagsomkostninger med retsafgift og moms i inkassosagerne. Tilsvarende skal sagsgenstanden op på ca. 28.000 kr. i proceduresagerne, før der indrømmes 10.000 kr. i sagsomkostninger, og helt op på over 220.000 kr. i sagsgenstand i proceduresagerne, før der indrømmes 30.000 kr. i sagsomkostninger.

Det er sådan, at proceduresagerne generelt er mere omfangsrige end inkassosagerne, så denne forskel er forståelig nok. Og det er forståeligt nok, at domstolene ønsker, at parterne anlægger en vis procesøkonomisk betragtning af, hvorvidt sagsgenstanden nu også kan bære de med retssagen forbundne omkostninger. Af samme årsag har man blandt andet også tidligere hævet retsafgiften for at undgå små inkassosager. Ligeledes er det ønskeligt, at den, der taber sagen, principielt ikke skal erlægge sagsomkostninger langt ud over sagsgenstanden. Men nu er det sådan, at en retssag stort set altid først anlægges, efter at en udenretlig løsning har været forsøgt, og det skal jo heller ikke være således, at den, der har ret, ikke kan få ret eller må lide et meget stort tab ved at få sin ret gennemtruffet. Det, at den part, der taber, nu risikerer at skulle dække et langt større omkostningsbeløb, må alt andet lige tilskynde til, at flere sager finder en udenretlig løsning.

Når der ikke hidtil er ydet fuld omkostningsdækning for den enkelte sags advokatregning, skyldes dette også faren for alt for høje regninger, dersom den tabende part blot skulle erstatte modpartens advokatomkostninger fuldt ud. Ved et vist selvrisikomoment formodes det, at regningen holdes på et mere rimeligt niveau. Nu er det imidlertid ikke parten selv, der afgør, hvor stor advokatregningen bliver. Og forslagsstillerne mener ikke, at folk render rundt og anlægger retssager for sjov, da det jo er meget dyrt at føre proces, hvilket må antages at virke præventivt i sig selv. Chikanesager er det op til domstolene at afvise, selv om dette ikke altid sker.

4. Lovforslagets konkrete indhold

Forslaget indebærer to ændringer af retsplejelovens § 312, stk. 2. Følgende ord foreslås indsat:

»... som udgangspunkt lægges parternes opgørelse over deres respektive udgifter ved sagens førelse til grund. Retten vurderer, hvem der er nærmest til at bære omkostningerne ved sagens førelse, og der træffes en refusionsafgørelse i overensstemmelse hermed, jf. stk. 1 og 4 og § 316.«

Dette for at understrege, at rettens skøn ikke kan udøves som hidtil med tilkendelse af sagsomkostninger efter størrelsen af sagsgenstanden som udgangspunkt. Det nye udgangspunkt bliver derimod parternes konkrete regninger, og dette udgangspunkt fraviges kun, hvis retten skønner, at der foreligger særlige omstændigheder, eller at der er tale om urimeligt høje regninger grænsende til det ublu sammenholdt med sagens omfang. Fortolkningen af udtrykket »særlige omstændigheder« ønskes bragt tilbage til den mere skærpede bedømmelse, som motiverne til bestemmelsen lagde op til, altså tilfælde, hvor parternes kontrakt er formuleret meget tvetydigt, eller hvor den vindende part må anses for at have fremtvunget en unødigt proces, jf. side 143 i Bemærkninger til det af Proceskommissionen af 1892 udarbejdede Udkast til Lov om den borgerlige Retspleje, Kbh. 1899. Dog accepteres den indlagte fortolkning, hvis parterne må anses for at have haft lige god grund til at få prøvet en tvivlsom sag. I disse tilfælde kan retten fortsat vælge at ophæve sagsomkostningerne eller at dele dem.

Den øvrige ændring vedrører de to sidste punkturner i § 312, stk. 2, som lyder således nu:

»Beløbet ansættes under ét til en rund sum, således at udgift til advokatsalær erstattes med et passende beløb og øvrige udgifter så vidt muligt erstattes fuldt ud. Tilkendelse af sagens omkostninger skadesløst eller efter regning eller overhovedet på anden måde end med et bestemt, i dommen fastsat beløb kan således ikke finde sted, selv om der foreligger overenskomst mellem parterne.«

Denne passus erstattes med følgende:

»Refusionsbeløbet ansættes under ét til en rund sum, således at udgifterne så vidt muligt erstattes fuldt ud.«

Afrundingen til en rund sum bibeholdes. Passusen vedrørende passende advokatsalær udgår, da der på dette punkt fremover skal ses på den konkrete regning og ikke længere skønnes i forhold til sagsgenstandens størrelse. Sidste punktum udgår også helt, da der netop tilsigtes en langt større grad af skadesløsholdelse og efter regning, samt at parternes aftalefrihed ikke ønskes begrænset.